

DERDE ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD (Jaar B)

Eerste lezing: Uit het boek Exodus, 20, 1-17.

In die dagen sprak God al de woorden die hier volgen. Ik ben de Heer uw God die u heb weggeleid uit Egypte, het slavenhuis. Gij zult geen andere goden hebben ten koste van Mij.

Gij zult geen godenbeelden maken, geen afbeelding van enig wezen boven in de hemel, beneden op aarde of in de wateren onder de aarde. Gij zult u voor hen niet ter aarde buigen en hun geen goddelijke eer bewijzen; want Ik, de Heer uw God, Ik ben voor hen die mij haten een jaloerse God die de schuld van de vaders wreekt op hun kinderen tot het derde en vierde geslacht, maar voor hen die Mij liefhebben en mijn geboden onderhouden een God die goedheid bewijst tot aan het duizendste geslacht.

Gij zult de naam van de Heer uw God niet lichtvaardig gebruiken; want de Heer laat hen die zijn naam lichtvaardig gebruiken niet ongestraft. Denk aan de sabbat: die moet heilig voor u zijn. Zes dagen zult gij werken en arbeid verrichten. Maar de zevende dag is de sabbat voor de Heer uw God. Dan moogt gij geen enkele arbeid verrichten: gij zelf niet, uw zoon niet, uw dochter niet, uw slaaf niet, uw slavin niet, uw dieren niet, zelfs niet de vreemdeling die bij u woont. In zes dagen immers heeft de Heer de hemel, de aarde, de zee met al wat er in is gemaakt. Maar de zevende dag heeft Hij gerust en zo de sabbat gezegend en tot een heilige dag gemaakt.

Eer uw vader en uw moeder. Dan zult gij lang leven op de grond die de Heer uw God u schenkt. Gij zult niet doden. Gij zult geen echtbreuk plegen. Gij zult niet stelen. Gij zult tegen uw naaste niet leugenachtig getuigen. Gij zult uw zinnen niet zetten op het huis van uw naaste; gij zult uw zinnen niet zetten op de vrouw van uw naaste, niet op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, op niets wat hem toebehoort.

Tussenzang: Ps. 19 (18), 8. 9. 10. 11.

Antifoon: Heer, uw woorden zijn woorden van eeuwig leven.

De wet van de Heer is volkomen,
zij sterkt de onzekere geest.
Zijn voorschriften zijn betrouwbaar,
onwetenden maken zij wijs.

Rechtmatig zijn al zijn bevelen,
bevredigend voor het gemoed.
Glashelder zijn zijn geboden,
zij zijn een licht voor het oog.

Het woord van de Heer is eerlijk,
het blijft in eeuwigheid waar.
Zijn uitspraken zijn waarachtig,
rechtvaardig in iedere zaak.

Gezocht meer dan goud of juwelen,
welsmakend als honingzeem.
Uw dienaar neemt ze ter harte,
hij wordt er rijk voor beloond.

Tweede lezing: Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte, 1, 22-25.

Broeders en zusters,

Joden eisen wonderen, Grieken wijsheid. Maar wij verkondigen een gekruisigde Christus, voor Joden een aanstoot, voor heidenen een dwaasheid; maar voor hen die geroepen zijn, Joden zowel als Grieken, is die Christus Gods kracht en Gods wijsheid. Want de dwaasheid van God is wijzer dan de mensen en de zwakheid van God is sterker dan de mensen.

Vers voor het Evangelie: Ps. 51 (50), 12a en 14a.

Schep in mij een zuiver hart, mijn God, dat mijn mond uw lof kan zingen.

Uit het heilig Evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes, 2, 13-25.

Toen het paasfeest der Joden nabij was, ging Jezus op naar Jeruzalem. In de tempel trof Hij de verkopers aan van runderen, schapen en duiven en ook de geldwisselaars die daar zaten. Hij maakte van touwen een gesel, dreef ze allemaal uit de tempel, ook de schapen en de runderen; het kleingeld van de wisselaars veegde Hij van de tafels en Hij wierp die omver. En tot de duivenhandelaars zei Hij: Weg met dit alles! Maakt van het huis van mijn Vader geen markthal! Zijn leerlingen herinnerden zich dat er geschreven staat: De ijver voor Uw huis zal mij verteren. De Joden richtten zich tot Hem met de woorden: Wat voor teken kunt Gij ons laten zien dat Gij dit doen moogt? Waarop Jezus hun antwoordde: Breekt deze tempel af en in drie dagen zal Ik hem doen herrijzen. Maar de Joden merkten op: Zesenzeestig jaar is aan deze tempel gebouwd; zult Gij hem dan in drie dagen doen herrijzen? Jezus echter sprak over de tempel van zijn lichaam. Toen Hij dan ook verrezen was uit de doden herinnerden zijn leerlingen zich dat Hij dit gezegd had, en zij geloofden in de Schrift en in het woord dat Jezus gesproken had. Terwijl Hij bij gelegenheid van het paasfeest in Jeruzalem was, begonnen er velen in zijn Naam te geloven bij het zien van de tekenen die Hij deed. Maar Jezus van zijn kant had geen vertrouwen in hen omdat Hij allen kende. Hij wist wat er in de mens stak en daarom was het niet nodig dat iemand Hem over de mens inlichtte.

Derde zondag in de veertigdagentijd B jaar

CKK 459, 577-582: Jezus en de Wet

CKK 593, 583-586: de tempel is de voorafbeelding van Christus; Hij is de tempel

CKK 1967-1968: de nieuwe Wet vervult de Oude

CKK 272, 550, 853: de macht van Christus, geopenbaard aan het Kruis

CKK 459, 577-582: Jezus en de Wet

CKK 459 Het Woord is vlees geworden om voor ons voorbeeld van heiligheid te zijn: "Neemt mijn juk op uw schouders en leert van mij" (Mt. 11, 29). "Ik ben de weg, de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader tenzij door Mij" (Joh. 14, 6). En de Vader geeft op de berg van de gedaanteverandering de opdracht: "Luistert naar Hem" (Mc. 9, 7). 1 Hij is immers het voorbeeld van de zaligsprekingen en de norm van de nieuwe Wet: "Hebt elkaar lief, zoals Ik u heb liefgehad" (Joh. 15, 12). Deze liefde houdt in dat men daadwerkelijk zichzelf geeft om Hem te volgen. 2

1) Vgl. Deut. 6, 4-5 Luister, Israël, Jahwe is onze God, Jahwe alleen! ...

2) Vgl. Mc. 8, 34 Nadat Hij behalve zijn leerlingen ook het volk bij zich had laten komen, sprak Hij tot hen: "Wie mijn volgeling wil zijn, moet Mij volgen door zichzelf te verloochenen en zijn kruis op te nemen.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=459>

YOUCAT 76 Waarom werd God in Jezus mens?

'Hij is voor ons mensen en omwille van ons heil uit de hemel neergedaald' (Credo van Nicea-Constantinopel). 1

God heeft in Jezus Christus de wereld met zich verzoend en de mensen uit de gevangenschap van de zonde verlost. 'Want God had de wereld zo lief dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven' (Joh. 3, 16). In Jezus nam God ons sterfelijke menselijk lichaam aan (incarnatie), deelde ons aardse lot, ons lijden en onze dood, en werd in alles één van ons, behalve in de zonde.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 456-460

Met het Credo van Nicea - Constantinopel antwoorden en belijden wij: "Hij is voor ons, mensen, en omwille van ons heil uit de hemel neergedaald; Hij heeft het vlees aangenomen door de heilige Geest uit de maagd Maria en is ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=76>

CKK 577 Jezus heeft een plechtige waarschuwing laten horen toen Hij bij het begin van de Bergrede de Wet, die God ten tijde van het Eerste Verbond op de Sinaï gegeven had, voorstelde in het licht van de genade van het Nieuwe Verbond:

"Denkt niet dat Ik gekomen ben om Wet en Profeten op te heffen; Ik ben niet gekomen om op te heffen, maar om de vervulling te brengen. Want voorwaar, Ik zeg u: "Eerder nog zullen hemel en

aarde vergaan, dan dat één jota of haaltje vergaat uit de Wet, voordat alles geschied is. Wie dus een van die voorschriften, zelfs het geringste, opheft en zo de mensen leert, zal de geringste geacht worden in het rijk der hemelen, maar wie ze onderhoudt en leert, zal groot geacht worden in het rijk der hemelen" (Mt. 5, 17-19).

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=577>

CKK 578 Jezus, de Messias van Israël, de grootste dus in het rijk der hemelen, moest de Wet, zoals Hij zelf zegt, vervullen door deze in haar geheel tot in de kleinste voorschriften ten uitvoer te brengen. Hij is zelfs de enige die dat op volmaakte wijze heeft kunnen doen 1 Zoals de joden zelf erkennen, hebben zij de Wet nooit in haar geheel kunnen vervullen zonder het geringste voorschrift ervan te overtreden. 2 3 4 Daarom vragen de kinderen van Israël elk jaar bij het feest van de verzoening God om vergeving voor hun overtredingen van de Wet. De Wet vormt immers één geheel en, zoals de heilige Jakobus in herinnering brengt, "wie de hele Wet onderhoudt, maar op één punt struikelt, die staat schuldig ten opzichte van het geheel". (Jak. 2, 10) 5 6

1) Vgl. Joh. 8, 46 Wie van u kan aantonen dat Ik zonde gedaan heb? Als Ik waarheid spreek, waarom gelooft gij Mij dan niet?

2) Vgl. Joh. 7, 19 Heeft niet Mozes u de Wet gegeven? En niemand van u onderhoudt die Wet. Waarom zoekt gij Mij te doden?"

3) Vgl. Hand. 13, 38-41 Weet dan, mannen broeders, dat aan u wordt verkondigd dat ge door Hem vergiffenis van zonden kunt verkrijgen; de volledige rechtvaardiging die ge in de Wet van Mozes niet hebt kunnen vinden, ...

4) Vgl. Hand. 15, 10 Waarom wilt gij God dan nu tarten door de leerlingen een juk op de hals te leggen, dat noch onze vaders noch wij in staat geweest zijn te dragen?

5) Vgl. Gal. 3, 10 Maar de mensen van de wetswerken liggen onder een vloek. Er staat immers geschreven: Vervloekt is ieder die zich niet metterdaad houdt aan alle voorschriften in het boek der wet.

6) Vgl. Gal. 5, 3 Nogmaals verzeker ik ieder die zich laat besnijden, dat hij verplicht is de hele wet te onderhouden.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=578>

CKK 579 Dit principe van het onderhouden van de gehéle Wet, niet alleen naar de letter, maar ook naar de geest, was de Farizeeën dierbaar. Door dit voor Israël sterk te benadrukken, hebben zij veel joden in de tijd van Jezus gebracht tot een extreme religieuze ijver 1 . Dit kon alleen maar, wilde het niet uitlopen op een "schijnheilige" casuïstiek 2 3 , het volk voorbereiden op dit ongehoord ingrijpen van God, dat zal bestaan in de volmaakte vervulling van de Wet door de enige Rechtvaardige in de plaats van alle zondaars 4 5 .

1) Vgl. Rom. 10, 2 Ik moet erkennen dat zij godsdienstige ijver hebben, maar die ijver is zonder inzicht.

2) Vgl. Mt. 15, 3-7 Hij gaf hun ten antwoord: "En gij dan, waarom overtreedt gij ter wille van die eigen overlevering van u het gebod van God? ...

3) Vgl. Lc. 11, 39-54 Maar de Heer sprak tot hem: 'En gij dan, farizeeër, gij maakt wel de buitenkant van beker en schotel schoon, maar vanbinnen zijt ge vol van roof en slechtheid. ...

4) Vgl. Jes. 53, 1 'Wie heeft er geloofd in wat wij hebben gehoord, en aan wie is Jahwe's arm getoond?'

5) Vgl. Heb. 9, 15 En daarom is Hij middelaar van een nieuw verbond: er heeft een sterven plaatsgehad dat bevrijding brengt van de zonden die onder het eerste verbond zijn bedreven; nu kunnen zij die door God geroepen zijn het eeuwig erfdeel ontvangen dat ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=579>

CKK 580 De volmaakte vervulling van de Wet kon alleen maar het werk zijn van de goddelijke wetgever, geboren onder de Wet in de persoon van de Zoon 1 . In Jezus verschijnt de Wet niet meer als gegrift op stenen tafelen, maar als gegrift "in het binnenste" (Jer. 31, 33) van de Dienaar die, omdat Hij "het recht openbaar maakt" (Jes. 42, 3) "de man van het verbond met het volk" (Jes. 42, 6) geworden is. Jezus vervult de Wet zozeer dat Hij "de vloek van de Wet" (Gal. 3, 13) op zich neemt die zij die "zich niet metterdaad houden aan alle voorschriften in het boek der Wet" (Gal. 3, 10), zich op de hals gehaald hadden, want "er heeft een sterven plaatsgehad dat bevrijding brengt van de zonden die onder het eerste verbond zijn bedreven" (Heb. 9, 15).

1) Vgl. Gal. 4, 4 Maar toen de volheid van de tijd gekomen was, heeft God zijn Zoon gezonden, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet,

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=580>

CKK 581 Jezus is de joden en hun geestelijke leiders voorgekomen als een "rabbi" 1 2 3 . Hij heeft vaak argumenten gebruikt in het kader van de rabbijnse interpretatie van de wet 4 5 6 7 8 , maar tegelijkertijd moest Jezus de wetgeleerden wel voor het hoofd stoten, omdat Hij er geen genoegen mee nam zijn interpretatie naast die van hen te stellen: "Hij onderrichtte niet zoals hun schriftgeleerden, maar als iemand die gezag bezit" (Mt. 7, 28-29). In Hem is het hetzelfde Woord van God dat op de Sinaï geklonken heeft om Mozes de geschreven Wet te geven en dat zich opnieuw laat horen op de berg van de zaligsprekingen 9 . Het schaft de Wet niet af, maar vervult die door op goddelijke wijze zijn uiteindelijke interpretatie ervan te geven: "Gij hebt gehoord, dat tot onze voorouders is gezegd (...), maar Ik zeg u" (Mt. 5, 33-34). Met ditzelfde goddelijke gezag wijst Hij sommige "menselijke overleveringen" 10 van de Farizeeën af, die "het woord Gods krachteloos maken" 11 .

1) Vgl. Joh. 11, 28 Na deze woorden ging zij haar zuster Maria roepen en zei zachtjes: "De Meester is er en vraagt naar je."

2) Vgl. Joh. 3, 2 Eens kwam deze in de nacht bij Hem en zei: "Rabbi, wij weten dat Gij van Godswege als leraar gekomen zijt, want niemand kan die tekenen doen die Gij verricht, als God niet met hem is."

3) Vgl. Mt. 22, 23-24.34-36 **Vraag over de verrijzenis**

Die dag kwamen er Sadduceeën bij Hem; dezen houden dat er geen verrijzenis bestaat. Ze legden Hem daarom de volgende kwestie voor: ..

4) Vgl. Mt. 12, 5 Of hebt gij niet in de Wet gelezen, dat de priesters elke sabbat in de tempel de sabbat schenden en toch niet schuldig zijn?

5) Vgl. Mt. 9, 12 Hij hoorde dit en zei: "Niet de gezonden hebben een dokter nodig, maar de zieken.

6) Vgl. Mc. 2, 23-27 **AREN PLUKKEN OP SABBAT**

Eens ging Hij op een sabbat door de korenvelden en zijn leerlingen begonnen onder het gaan aren te plukken. ...

7) Vgl. Lc. 6, 6-9 **GENEZING OP SABBAT**

Het gebeurde op een andere sabbat, toen Hij de synagoge binnenging om daar te onderrichten, dat er een man aanwezig was met een verschrompelde rechterhand. ...

8) Vgl. Joh. 7, 22-23 Welnu, Mozes gaf u de besnijdenis – niet dat ze van Mozes afkomstig is, want ze komt van de aartsvaders – en zelfs op sabbat past gij de besnijdenis op iemand toe. ...

9) Vgl. Mt. 5, 1 **Zaligsprekingen**

Toen Jezus deze menigte zag, ging Hij de berg op en, nadat Hij zich had neergezet, kwamen zijn leerlingen bij Hem.

10) Vgl. Mc. 7, 8 Gij laat het gebod van God varen en houdt vast aan de overlevering van mensen: kruiken en bekers afwassen en meer van dergelijke dingen doet ge.

11) Vgl. Mc. 7, 13 Zo maakt ge het woord Gods krachteloos ten gunste van uw overlevering die gij doorgeeft. En ge doet meer van dergelijke dingen."

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=581>

CKK 582 Jezus gaat verder: Hij vervult de Wet inzake de reinheid van voedsel, die zo belangrijk was in het dagelijks leven van de jood, door de "pedagogische" betekenis 1 ervan te onthullen door middel van een goddelijke interpretatie: "Al wat van buitenaf in de mens komt, kan hem niet bezoedelen (...)", en hiermee verklaart Hij alle voedsel rein. "Wat uit de mens komt, dat bezoedelt de mens. Want uit het binnenste, uit het hart van de mensen komen boze gedachten" (Mc. 7, 18-21). Door met goddelijk gezag de uiteindelijke interpretatie van de Wet te geven kwam Jezus tegenover sommige wetgeleerden te staan, die zijn interpretatie van de Wet, die toch gewaarborgd werd door de goddelijke tekenen waarmee die interpretatie gepaard ging 2 3 4 niet aanvaardden. Dit geldt in het bijzonder voor de kwestie aangaande de sabbat: Jezus herinnert eraan, dikwijls gebruikmakend van rabbijnse argumenten 5 6 , dat de sabbatrust niet verstoord wordt door de dienst aan God 7 8 of de naaste 9 10 , een dienst waarvan zijn genezingen de verwezenlijking zijn.

1) Vgl. Gal. 3, 24 De wet is dus voor ons een oppasser geweest tot de komst van Christus, opdat wij gerechtvaardigd zouden worden door het geloof.

2) Vgl. Joh. 5, 36 De getuigenis echter die Ik bezit, is waardevoller dan die van Johannes, want het zijn juist de werken die de Vader Mij gegeven heeft om te volbrengen en die Ik ook volbreng, die van Mij getuigen, dat Ik door de ...

3) Vgl. Joh. 10, 25.37-38 Jezus gaf hun ten antwoord: "Ik heb het u gezegd, maar gij gelooft het niet. De werken die Ik in naam van mijn Vader doe, zij leggen getuigenis over Mij af. ...

4) Vgl. Joh. 12, 37 **Ongeloof**

Ofschoon Jezus zulke grote tekenen in hun tegenwoordigheid had verricht, geloofden zij toch niet in Hem,

5) Vgl. Mc. 2, 25-27 Hij gaf hun ten antwoord: "Hebt gij nooit gelezen wat David deed, toen hij gebrek had en hij en zijn metgezellen honger kregen? ...

6) Vgl. Joh. 7, 22-24 Welnu, Mozes gaf u de besnijdenis – niet dat ze van Mozes afkomstig is, want ze komt van de aartsvaders – en zelfs op sabbat past gij de besnijdenis op iemand toe. ...

7) Vgl. Mt. 12, 15 Maar omdat Jezus dit wist, trok Hij vandaar weg. Velen volgden Hem en Hij genas ze allen.

8) Vgl. Num. 28, 9 Op de sabbat moet gij twee gave lammeren van nog geen jaar offeren, met een meeloffer van twee issaron bloem, aangemaakt met olie, en met het bijbehorend plengoffer.

9) Vgl. Lc. 13, 15-16 Jezus gaf hem ten antwoord: 'Huichelaars! Maakt niet ieder van u op sabbat zijn os of ezel van de voederbak los, om hem naar de drinkplaats te voeren? ...

10) Vgl. Lc. 14, 3-4 Daarop richtte Jezus zich tot de wetgeleerden en farizeeën met de vraag: 'Mag men op sabbat iemand genezen of niet?' ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=582>

CKK 593, 583-586: de tempel is de voorafbeelding van Christus; Hij is de tempel

CKK 593 *Jezus heeft de tempel vereerd door op de Joodse pelgrimsfeesten ernaar op te trekken en Hij heeft deze woning van God onder de mensen met een na-ijverige liefde bemind. De tempel is een voorafbeelding van zijn mysterie. Als Hij de verwoesting ervan aankondigt, dan is dat de manier om zijn eigen terechtstelling en het binnentreden in een nieuw tijdperk van de heilsgeschiedenis te openbaren, waarin zijn lichaam de definitieve tempel zal zijn.*

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=593>

CKK 583 Jezus heeft, evenals de profeten vóór Hem, voor de tempel van Jeruzalem het diepste respect aan de dag gelegd. Hij is er door Jozef en Maria veertig dagen na zijn geboorte opgedragen. 1 Op twaalfjarige leeftijd besluit Hij om in de tempel te blijven om zijn ouders eraan te herinneren dat Hij zich moet wijden aan de aangelegenheden van zijn Vader. 2 Hij is gedurende zijn verborgen leven minstens elk jaar ernaar opgegaan voor Pasen 3 ; het ritme van zijn openbaar optreden werd bepaald door zijn pelgrimstochten naar Jeruzalem voor de viering van de grote Joodse feesten. 4 5 6 7 8

1) Vgl. Lc. 2, 22-39 De opdracht in de tempel

Toen de tijd aanbrak, waarop zij volgens de Wet van Mozes gereinigd moesten worden, brachten zij het kind naar Jeruzalem om het aan de Heer op te dragen, ...

2) Vgl. Lc. 2, 46-49 Pas na drie dagen vonden zij Hem in de tempel, waar Hij te midden van de leraren zat, naar wie Hij luisterde en aan wie Hij vragen stelde. ...

3) Vgl. Lc. 2, 41 Jezus te midden van de leraren

Zijn ouders reisden ieder jaar, bij gelegenheid van het paasfeest, naar Jeruzalem.

4) Tempelreiniging

Toen het paasfeest der Joden nabij was, ging Jezus op naar Jeruzalem. ...

5) Vgl. Joh. 5, 1.14 **Genezing van de lamme van Betesda**

Daarna ging Jezus, omdat er een feest van de Joden was, op naar Jeruzalem. ...

6) Vgl. Joh. 7, 1.10.14 **Jezus vertrekt in stilte naar Jeruzalem**

Daarna trok Jezus rond in Galilea, want Hij wilde dat niet in Judea doen, omdat de Joden er op uit waren Hem te doden. ...

7) Vgl. Joh. 8, 2 's Morgens vroeg verscheen Hij weer in de tempel en al het volk kwam naar Hem toe. Hij ging zitten en onderrichtte hen.

8) Vgl. Joh. 10, 22-23 **Messias en Zoon Gods**

In die tijd werd te Jeruzalem het feest van de tempelwijding gevierd. Het was winter, ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=583>

CKK 584 Jezus is opgegaan naar de tempel als naar de bevoorrechte plaats om God te ontmoeten. De tempel is voor Hem de woning van zijn Vader, een huis van gebed en Hij is verontwaardigd over het feit dat de buitenste voorhof ervan een plaats is geworden waar handel gedreven wordt. 1 Als Hij de handelaars uit de tempel jaagt, dan is het uit na-ijverige liefde voor zijn Vader: "Maakt van het huis van mijn Vader geen markthal. Zijn leerlingen herinneren zich dat er geschreven staat: "De zorg voor uw huis heeft mij uitgeteerd" (Ps. 69, 10)" (Joh. 2, 16-17). Na de verrijzenis hebben de apostelen een godsdienstig respect voor de tempel behouden. 2 3 4

1) Vgl. Mt. 21, 13 en sprak tot hen: "Er staat geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed worden genoemd, maar gij maakt er een rovershol van."

2) Vgl. Hand. 2, 46 Dagelijks bezochten ze trouw en eensgezind de tempel, braken het brood in een of ander huis, genoten samen hun voedsel in blijdschap en eenvoud van het hart,

3) Vgl. Hand. 3, 1 Petrus en Johannes gingen eens naar de tempel op het uur van gebed, het negende uur.

4) Vgl. Hand. 5, 20.21. enz. Gaat, treedt weer op in de tempel en predikt aan het volk al deze woorden des Levens." ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=584>

CKK 585 Bij het begin van zijn lijden heeft Jezus toch de ineenstorting van dit schitterend gebouw aangekondigd, waarvan geen steen op de andere gelaten zou worden 1 . Dit is de aankondiging van een teken van de eindtijd die een aanvang zal nemen met zijn eigen Pasen 2 3 . Maar deze profetie heeft men dus tijdens zijn verhoor voor de hogepriester - door valse getuigen verdraaid 4 - naar voren kunnen brengen en Hem als smaad kunnen toevoegen, toen Hij aan het kruis genageld was 5 .

1) Vgl. Mt. 24, 1-2 **Ondergang van de tempel en de stad: einde van de wereld**

Hierop verliet Jezus de tempel. Toen Hij een eindweegs gegaan was, kwamen zijn leerlingen bij Hem lopen en wezen Hem op de gebouwen van het heiligdom. ...

2) Vgl. Mt. 24, 3 En nadat Hij zich had neergezet op de Olijfberg, vroegen de leerlingen Hem, terwijl er verder niemand bij was: “Zeg ons, wanneer dat zal gebeuren en wat zal het teken zijn van uw komst en van de voleinding van de ...

3) Vgl. Lc. 13, 35 Zie, uw huis zal onbewoond achtergelaten worden. Ik zeg u: Gij zult Mij niet meer zien, totdat de tijd komt waarop gij zult zeggen: Gezegend de Komende in de naam des Heren.'

4) Vgl. Mc. 14, 57-58 Toen traden enige valse getuigen tegen Hem op die verklaarden: ...

5) Vgl. Mt. 27, 39-40 Voorbijgangers hoonden Hem, terwijl ze het hoofd schudden ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=585>

CKK 586 Jezus was de tempel 1 , waar Hij het meest wezenlijke van zijn onderricht gegeven heeft, absoluut niet vijandig gezind 2 3 4 5 . Hij wilde de tempelbelasting betalen en Hij liet Petrus 6 , die Hij pas tot fundament van zijn toekomstige Kerk 7 aangesteld had, dit voor hun beiden doen. Wat meer is, Hij heeft zich vereenzelvigd met de tempel door zichzelf als de definitieve woning van God onder de mensen voor te stellen 8 9 . Daarom kondigt zijn lichamelijke terechtstelling 10 de verwoesting van de tempel aan, die het binnentreden in een nieuw tijdperk van de heilsgeschiedenis zal laten zien: "Er komt een uur dat gij noch op die berg noch in Jeruzalem de Vader zult aanbidden" (Joh. 4, 21). 11 12 13 14 .

1) Vgl. Joh. 18, 20 Jezus antwoordde hem: “Ik heb openlijk tot de wereld gesproken. Ik heb altijd onderricht gegeven in een synagoge of in de tempel, waar alle Joden bijeenkomen, en er is niets wat Ik in het geheim heb gesproken.

2) Vgl. Mt. 8, 4 Jezus sprak tot hem: “Zorg er voor dat ge het niemand zegt, maar ga u laten zien aan de priester en offer de gave die Mozes heeft voorgeschreven om ze het bewijs te leveren.”

3) Vgl. Mt. 23, 21 En wie zweert bij de tempel, zweert daarbij en bij Hem die erin woont.

4) Vgl. Lc. 17, 14 Hij zag hen en sprak: 'Gaat u laten zien aan de priesters.' En onderweg werden ze gereinigd.

5 Vgl. Joh. 4, 22 Gij aanbidt wat gij niet kent; wij aanbidden wat wij kennen, omdat het heil uit de Joden komt.

6) Vgl. Mt. 17, 24-27 **De tempelbelasting**

Toen zij in Kafarnaüm waren aangekomen, kwamen de inners van de tempelbelasting op Petrus af en zeiden: “Betaalt uw Meester de didrachmen niet?” ...

7) Vgl. Mt. 16, 18 Op mijn beurt zeg ik u: Gij zijt Petrus; en op deze steenrots zal Ik mijn Kerk bouwen en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen.

8) Vgl. Joh. 2, 21 Jezus echter sprak over de tempel van zijn lichaam.

9) Vgl. Mt. 12, 6 Ik echter zeg u: Hier is meer dan de tempel.

10) Vgl. Joh. 2, 18-22 De Joden richtten zich tot Hem met de woorden: “Wat voor teken kunt Gij ons laten zien, dat Gij dit doen moogt?” ...

11) Vgl. Joh. 4, 23-24 Maar er zal een uur komen, ja het is er al, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid. De Vader toch zoekt mensen die Hem zo aanbidden. ...

12) Vgl. Mt. 27, 51 En zie, het voorhangsel van de tempel scheurde van boven tot onder in tweeën, de aarde beefde en de rotsen spleten.

13) Vgl. Heb. 9, 11 Maar nu is Christus gekomen, de hogepriester van het waarachtige heil. De tent van zijn priesterschap is groter en volmaakter dan de vorige; ze is niet gemaakt door mensenhand, dat wil zeggen, ze behoort niet tot onze geschapen wereld.

14) Vgl. Openb. 21, 22 Maar een tempel zag ik er niet, want God, de Heer, de Albeheerser, is haar tempel, evenals het Lam.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=586>

CKK 1967-1968: de nieuwe Wet vervult de Oude

CKK 1967 De evangelische wet "vervult", 1 verfijnt, overstijgt en leidt de oude wet zelfs naar de volmaaktheid. In de zaligsprekingen vervult ze de goddelijke beloften door ze te verheffen en te richten op het "rijk der hemelen". De evangelische wet is bedoeld voor diegenen die bereid zijn deze nieuwe hoop met geloof te ontvangen: de armen, de nederigen, de bedroefden, de zuiveren van hart, zij die vervolgd worden omwille van Christus. Zo toont zij de verrassende wegen van het Koninkrijk.

1) Vgl. Mt. 5,17-19 **Jezus' verhouding tot de wet**

Denkt niet dat Ik gekomen ben om Wet en Profeten op te heffen; Ik ben niet gekomen om op te heffen, maar om de vervulling te brengen. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1967>

YOUCAT 336 Hoe gaat Jezus om met de 'wet' van het Oude Verbond?

'Denk niet', zegt Jezus in de Bergrede, 'dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen' (Mt. 5, 17). 1

Jezus leefde als gelovige Jood helemaal volgens de ethische opvattingen en regels van zijn tijd. Maar in een aantal kwesties week Hij af van een letterlijke, puur formele interpretatie van de wet.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 1965-1972.1977.1983-1985

Hier op aarde is de nieuwe of evangelische wet de vervolmaking van de goddelijke wet, zowel van de natuurwet als van de geopenbaarde wet. De nieuwe wet is het werk van Christus en ze komt vooral tot uitdrukking in de ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=336>

CKK 1968 De evangelische wet vervult de geboden van de wet. De bergrede betekent in geen geval de afschaffing of ontkrachting van de oude wet. Zij brengt daarentegen de verborgen kracht ervan aan het licht en laat nieuwe eisen zien: ze openbaart heel de goddelijke en menselijke waarheid van de wet. De nieuwe wet voegt geen nieuwe uiterlijke voorschriften toe, maar ze vernieuwt de mens tot in zijn hart, de wortel van het handelen, waar hij kiest tussen wat zuiver en wat onzuiver is, 1

waar het geloof, de hoop en de liefde en samen met hen de overige deugden gevormd worden. Het evangelie brengt zo de oude wet tot haar voltooiing door de navolging van de volmaaktheid van de hemelse Vader, 2 door het schenken van vergeving aan de vijanden en door het gebed voor de vervolgers, dit alles met de goddelijke mildheid als voorbeeld. 3

1) Vgl. Mt. 15,18-19 Maar wat de mond uitgaat, komt voort uit het hart en dat bezoedelt de mens. ...

2) Vgl. Mt. 5,48 Weest dus volmaakt, zoals uw Vader in de hemel volmaakt is.

3) Vgl. Mt. 5,44 Maar ik zeg u: Bemint uw vijanden en bidt voor wie u vervolgen,

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1968>

CKK 272, 550, 853: de macht van Christus, geopenbaard aan het kruis

CKK 272 Het mysterie van de schijnbare onmacht van God

Het geloof in God de almachtige Vader kan op de proef gesteld worden door de ervaring van het kwaad en het lijden. Soms kan het lijken alsof God afwezig is en niet in staat het kwaad te verhinderen. Welnu, God de Vader heeft zijn almacht op de meest mysterieuze manier geopenbaard in de vrijwillige vernedering en in de verrijzenis van zijn Zoon, waardoor Hij het kwaad overwonnen heeft. Zo is de gekruisigde Christus "Gods kracht en Gods wijsheid. Want de dwaasheid van God is wijzer dan de mensen en de zwakheid van God is sterker dan de mensen" (1 Kor. 1, 24-25). In de verrijzenis en de verheffing van Christus heeft de Vader "de sterkte van zijn kracht" ontplooid en getoond "met welke buitengewone grootheid zijn macht voor ons gelovigen bekleed is" (Ef. 1, 19-22).

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=272>

YOUCAT 40 Kan God alles? Is Hij almachtig?

‘Voor God is niets onmogelijk’ (Lc. 1, 37). Hij is almachtig. 1

Wie God aanroept in nood, gelooft dat Hij almachtig is. God heeft de wereld geschapen uit het niets. Hij is de Heer van de geschiedenis. Hij stuurt alle dingen en Hij kan alles. Maar hoe Hij zijn almacht gebruikt, is een mysterie. Vaak vragen mensen: waar was God dan? Via de profeet Jesaja zegt Hij tegen ons: ‘Mijn plannen zijn niet jullie plannen, en jullie wegen zijn niet mijn wegen’ (Jes. 55, 8). Niet zelden is Gods almacht juist daar te zien waar mensen er niets meer van verwachten. De onmacht op Goede Vrijdag ging vooraf aan de verrijzenis.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 268-278

“Van alle goddelijke eigenschappen wordt in de geloofsbelijdenis alleen de almacht van God genoemd: het is van groot belang voor ons leven deze te belijden. Wij geloven dat de almacht van God universeel is, want God die alles geschapen heeft, ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=40>

CKK 550 De komst van het koninkrijk van God betekent de nederlaag van het rijk van de Satan: 1 "Maar als Ik door de geest Gods de duivels uitdrijf, dan is inderdaad het rijk Gods tot u gekomen" (Mt. 12, 28). De duiveluitdrijvingen (exorcismen) van Jezus bevrijden mensen uit de macht van de

demonen. 2 Zij lopen vooruit op de grote overwinning van Jezus op "de vorst dezer wereld" 3 . Het is door het kruis van Christus dat het rijk Gods definitief gevestigd zal worden, dat "God vanaf het hout regeert". 4

1) Vgl. Lc. 8, 26-39 **LEGIOEN VAN DUIVELS**

Zij landden nu in de streek van de Gerasenen, die tegenover Galilea ligt. ...

2) gl. Lc. 8, 26-39 **LEGIOEN VAN DUIVELS**

Zij landden nu in de streek van de Gerasenen, die tegenover Galilea ligt. ...

3) Vgl. Joh. 12, 31 Nu heeft er een oordeel over deze wereld plaats, nu zal de vorst dezer wereld worden buitengeworpen;

4) Hymne "Vexilla regis", vert. Getijdenboek blz. 743-745

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=550>

YOUCAT 90 Heeft Jezus wonderen gedaan, of zijn dat maar vrome verhalen?

Jezus heeft echt wonderen gedaan, en de Apostelen ook. De schrijvers van het Nieuwe Testament vertellen over ware gebeurtenissen. 1

De oudste bronnen getuigen al dat Jezus' verkondiging ondersteund wordt door talrijke wonderen, zelfs doden-opwekkingen: 'Als Ik door de Geest van God demonen uitdrijf, dan is het Koninkrijk van God bij jullie gekomen' (Mt. 12, 28). De wonderen gebeurden in het publiek; de mensen die het betrof, waren vaak met naam en toenaam bekend, bijvoorbeeld de blinde Bartimeüs (Mc. 10, 46-52) of de schoonmoeder van Petrus (Mt. 8, 14-15). Er waren ook wonderen die voor joodse mensen aanstootgevend waren (bijvoorbeeld de genezing van een lamme op de sabbat en de genezing van een melaatse). Toch werden door het jodendom van die dagen deze wonderen niet ontkend.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 547-550

De tekenen van het rijk Gods

Jezus laat zijn parabels vergezeld gaan van talrijke "machtige daden, wonderen en tekenen" Hand. 2, 22, die tonen dat het koninkrijk in Hem aanwezig is. Zij getuigen van het feit dat Jezus de aangekondigde ...

YOUCAT 91 Wat betekende het dat Jezus wonderen verrichtte?

De wonderen die Jezus verrichtte, waren tekenen van het naderende Koninkrijk van God. Ze waren uitdrukking van zijn liefde voor de mensen en bevestigden zijn zending. 1

Jezus' wonderen wilden geen magische voorstelling van Jezus zelf geven. Hij was vol van de macht van de verlossende liefde van God. Met wonderen toonde Hij dat Hij de Verlosser was en dat het Koninkrijk van God bij Hem begon. Je kon voelen dat er een nieuwe wereld aanbrak: Hij bevrijdde mensen van honger (Joh. 6, 5-15), onrecht (Lc. 19, 8), ziekte en dood (Mt. 11, 5). Met het uitdrijven van duivels begon Hij zijn strijd tegen de 'heerser van deze wereld' (Joh. 12, 31) (daarmee werd Satan bedoeld). Toch verwijderde Jezus niet alle kwaad en ongerechtigheid uit de wereld. Zijn voornaamste doel was mensen uit de slavernij van de zonde te bevrijden. Voor Hem was het geloof het allerbelangrijkste en dat bewerkstelligde Hij ook door zijn wonderen.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 547-550

De tekenen van het rijk Gods

Jezus laat zijn parabels vergezeld gaan van talrijke "machtige daden, wonderen en tekenen" Hand. 2, 22, die tonen dat het koninkrijk in Hem aanwezig is. Zij getuigen van het feit dat Jezus de aangekondigde ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=90.91>

CKK 853 Maar op haar pelgrimstocht heeft de Kerk ook ervaren "welk een afstand er is tussen de boodschap die zij uitdraagt, en de menselijke zwakheid van hen aan wie het Evangelie wordt toevertrouwd". 1 Alleen door voort te gaan op de weg " van boetedoening en vernieuwing" 2 3 en "door de nauwe deur van het kruis" 4 kan het volk van God het rijk van Christus verbreiden. 5 Immers, "zoals Christus het verlossingswerk heeft volbracht in armoede en vervolging, zo is ook de Kerk geroepen dezelfde weg te gaan om de mensen de vruchten van het heil mee te delen". 6

1) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Kerk in de wereld van deze tijd, Gaudium et Spes (7 dec 1965), 43. § 6 vert. uit Lat.

De hulp, die de Kerk door de Christenen wil bieden aan de menselijke activiteit

Het Concilie spoort de christenen, die immers burgers zijn van beide Steden, aan om, geleid door de geest van het Evangelie, met ijver en getrouwheid hun ...

2) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Kerk, Lumen Gentium (21 nov 1964), 8. vert. uit Lat. De enige Middelaar Christus heeft zijn heilige Kerk, de gemeenschap van geloof, hoop en liefde hier op aarde, als een zichtbaar geheel gevestigd, dat Hij voortdurend in stand houdt Mystici Corporis Christi, 14 en waardoor Hij aan allen ...

3) Vgl. 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Kerk, Lumen Gentium (21 nov 1964), 15 De Kerk voelt zich met hen, die gedoopt zijn en de naam van christen dragen, maar niet het volledige geloof belijden of niet in de eenheid van gemeenschap leven onder de opvolger van Petrus, om meerdere redenen verbonden. Velen ...

4) 2e Vaticaans Concilie, Decreet, Over de missie-activiteit van de Kerk, Ad Gentes Divinitus (7 dec 1965), 1 "De Kerk, die door God tot de volken is gezonden om "het universeel heilssacrament" te zijn Lumen Gentium, 48, streeft ernaar, krachtens de diepste eisen van haar katholiciteit en in gehoorzaamheid aan de opdracht van haar Stichter , de boodschap ...

5) Vgl. H. Paus Johannes Paulus II, Encycliek, Over de blijvende geldigheid van de missie-opdracht, Redemptoris Missio (7 dec 1990), 12-20 "Rijk aan barmhartigheid is God die Christus Jezus ons openbaarde als Vader: het is juist zijn Zoon die Hem ons in zichzelf heeft getoond en doen kennen" Dives in Misericordia, 1. Dit heb ik aan het begin van de encycliek ...

6) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Kerk, Lumen Gentium (21 nov 1964), 8. vert. uit Lat. "De enige Middelaar Christus heeft zijn heilige Kerk, de gemeenschap van geloof, hoop en liefde hier op aarde, als een zichtbaar geheel gevestigd, dat Hij voortdurend in stand houdt Mystici Corporis Christi, 14 en waardoor Hij aan allen ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=853>